franciscus
Gasthuis & Vlietland

STAAROPERATIE ONDER ALGEHELE NARCOSE / LOKALE VERDOVING (PRIK)

CATARACT

Inleiding

In overleg met uw oogarts heeft u besloten tot een staaroperatie (cataractoperatie) onder algehele narcose of onder lokale verdoving (een prik)

De folder is bedoeld ter ondersteuning, naast de gesprekken die u met de arts heeft gehad. U krijgt algemene informatie over staar (cataract), de voorbereiding, de operatie en de nabehandeling.

Wat is staar?

In het oog bevindt zich direct achter de pupil (het zwarte rondje in het midden van uw oog) een lens. De lens bestaat uit lenseiwit, omgeven door een kapsel (een dun vliesje, het lenszakje). Staar, ofwel 'cataract', is een vertroebeling van de ooglens.

Meestal ontstaat staar door veroudering van de lens. Een enkele keer is er een andere oorzaak van de staar (ongeval, ontsteking, medicijngebruik). Soms kan de brilsterkte snel veranderen. Doordat de lens steeds troebeler wordt, kunnen lichtstralen de achterkant van het oog (het netvlies) minder goed bereiken. Hierdoor gaat u wazig zien. Door middel van een staaroperatie wordt de troebele lens verwijderd en vervangen door een heldere kunststof lens (implantlens).

Polikliniekbezoek

Als de oogarts u op de polikliniek aanmeldt voor een staaroperatie, worden er een aantal zaken voor en met u geregeld:

- U ontvangt de informatie over de staaroperatie.
- Er wordt een lensmeting afgesproken (soms kan dit meteen).
- U krijgt een recept voor oogzalf en oogdruppels mee:
    a. Antibiotica oogzalf: de zalf is bedoeld om het risico op een infectie te verminderen. U doet de zalf in het oog dat geopereerd moet worden, op de avond voor de operatie, voordat u naar bed gaat. Hoe u op de juiste wijze de oogzalf aanbrengt, kunt u verder in de folder lezen bij 'oogdruppelen' en het gebruik van 'oogzalf'.

b. Ontstekingsremmende oogdruppels: deze druppels gaat u gebruiken ná de operatie.

Lensmeting (Oculometrie)

Op de polikliniek Oogheelkunde wordt een lensmeting van de ogen verricht. Met deze meting bepaalt de arts hoe sterk uw kunstlens moet zijn. De meting kan langere tijd voor de operatie gedaan worden (verloopt niet). Meer informatie over de lensmeting vindt u in de folder "Lensmeting (oculometrie)"

Planning van de operatie

Wij roepen u ruim van te voren op voor de operatie. Minimaal 1 week voor de operatie ontvangt u een brief met daarin de gegevens van de operatie. Zo bent u op tijd op de hoogte van tijd en datum van uw operatie.

De staaroperatie vindt plaats in **Franciscus Vlietland** (Vlietlandplein 2 in Schiedam). Wij vragen u vriendelijk om zich te melden bij de afdeling Dagbehandeling op de derde etage.

Voorbereiding op de operatie

Op de afdeling Dagbehandeling wordt u voorbereid op de operatie. U krijgt een tabletje in het oog om de pupil te verwijden. Soms krijgt u druppels in plaats van een tabletje. Bij narcose krijgt u een operatiejasje aan. Bij lokale verdoving kunt u uw eigen kleding aanhouden, de schoenen moeten wel uit. De verpleegkundige van de dagbehandeling brengt u met bed (narcose) of stoel (lokale verdoving) naar de operatie afdeling.

Operatie onder algehele narcose

De anesthesist brengt u onder narcose op de operatiekamer. U slaapt gedurende de hele operatie en wordt na afloop van de operatie wakker op de uitslaapkamer van het Operatiecomplex. U merkt dat het geopereerde oog is afgedekt.

U wordt teruggebracht naar de afdeling Dagbehandeling, waar de verpleging verder voor u zorgt. Het verblijf in het ziekenhuis op de dag van de operatie neemt totaal 3 à 4 uur in beslag.

Operatie onder lokale verdoving (prik)

De anesthesist geeft u op de voorbereidingsruimte een verdovingsprik naast het oog. Deze prik wordt gegeven terwijl u even slaapt, u voelt de prik dus niet. Daarna wordt u naar de operatiekamer gebracht voor de operatie. Tijdens de operatie bent u wakker. Na de operatie gaat u via de uitslaapkamer terug naar de Dagbehandeling.

Na de operatie

Na de operatie kunt u niet zelf autorijden. Door het oogkapje op het geopereerde oog kunt u tijdelijk geen diepte en afstanden inschatten. Wij adviseren u nadrukkelijk een begeleider mee te nemen die u na de operatie naar kan huis brengen.

De dag na de operatie verwijdert u ’s morgens na het opstaan het oogkapje en druppelt u het oog met de voorgeschreven oogdruppels volgens het schema. Dit doet u tot aan de 2e controle op de polikliniek.

Het kapje bewaart u voor de nacht. Gedurende 3 weken brengt u ’s nachts het oogkapje weer aan voor uw oog en plakt u dit vast met Leukopor pleister.

Controle na de operatie

De eerste controle na de operatie is over het algemeen telefonisch 1 tot 3 dagen na de operatie. Soms kan het nodig zijn om de volgende dag toch naar de polikliniek Oogheelkunde te komen. De oogarts beslist hierover op de dag van de operatie.

Een tweede controle vindt 3 tot 5 weken na de operatie plaats. Dan wordt besloten of de oogdruppels nog nodig zijn. Ook wordt met u besproken of een bril aangepast kan worden.

Wat mag uw wel en niet na de operatie

De eerste 3 weken na de staaroperatie:

- draagt u overdag een beschermbril, eigen bril of zonnebril. Deze draagt u zowel binnen als buiten;

- moet u voor het slapen gaan het kapje voor het geopereerde oog plakken (zonder verbandje);
- gebruikt u geen oog make-up;
- vermijdt u zware lichamelijke inspanning en bukken;
- niet diep buigen met uw bovenlichaam voorover, dit geeft onnodig druk op uw oog (door de knieën zakken mag wel);
- mag u niet gaan zwemmen.

U mag wel:
- Direct weer aan het werk (tenzij uw oogarts anders voorschrijft).
- Douchen en haren wassen, maar niet in uw ogen wrijven!
- Autorijden en sporten mag alleen in overleg met uw oogarts.
- Ongeveer 3-5 weken na de operatie vindt de laatste controle plaats.
- 5 of 6 weken na de operatie kunt u naar de opticiën om uw bril aan te laten passen.

Oogdruppelen en het gebruik van oogzalf

De oogarts schrijft u druppels en zalf voor. Het is belangrijk dat u die thuis volgens het recept gebruikt. Dit vermindert de kans op een ontsteking.

Leest u altijd eerst de bijsluiter of laat deze voorlezen. In de bijsluiter staat informatie over het gebruik van de oogdruppels, mogelijke bijwerkingen en hoe de druppels bewaard moeten worden. Hieronder staan instructies voor het gebruik van druppels en zalf. Volgt u deze instructies stap voor stap.

<u>Instructies zalf en oogdruppels</u>
- Was uw handen met water en zeep en droog ze goed af.
- Ga rechtop zitten.
- Neem het flesje druppels of tubetje zalf in de hand, alsof u een pen vasthoudt. Steun met uw hand op uw voorhoofd, neusbrug of slaap.
- Buig uw hoofd achterover en kijk met beide ogen naar boven.
- Trek het onderste ooglid met de wijsvinger van uw andere hand voorzichtig naar beneden zodat een ‘gootje’ ontstaat.

- Bij druppels: knijp voorzichtig in het rubber dopje of flesje en laat één druppel midden in het 'gootje' vallen.
- Bij zalf: knijp in de tube en laat een streepje zalf van ongeveer één centimeter in het onderste ooglid vallen. Het kan handig zijn om de tube enkele minuten in de handpalm te verwarmen, zodat de zalf dunner wordt.
- Het flesje of de tube mag niet in aanraking komen met uw oog of oogwimpers.
- Sluit uw oog, maar knijp het niet dicht. Druk gedurende één tot drie minuten de traanbuis dicht. Dat doet u door zachtjes net onder het kleine harde bobbeltje in de binnenhoek van uw oog (aan de neuskant) te drukken.

Als u het druppelen van uw oog lastig vindt, kan een hulpmiddel handig zijn. Deze kunt u bij uw apotheek krijgen. Op de website www.oogdruppelen.nl vindt u een overzicht van alle hulpmiddelen en een uitgebreide instructie om uw oog te druppelen. U kunt de instructie zelfs digitaal laten voorlezen.

Let op!
Op het recept staat hoe vaak u moet druppelen. Zowel de oogdruppels als oogzalf zijn na opening tot een bepaalde datum houdbaar. Kijk hiervoor op de bijsluiter van de apotheek. Het is handig om op het flesje of de tube, de datum waarop u het opent op te schrijven. Bij gebruik van meerdere soorten oogdruppels, wacht dan telkens vijf minuten tussen de verschillende druppels. U dient door te gaan met het gebruik van druppels of zalf tot de controle op de polikliniek. Dit is 3 tot 5 weken na de operatie. Soms wordt geadviseerd ook na deze controle nog door te gaan met de druppels

Mogelijke risico's van de behandeling

Een staaroperatie is één van de veiligste operaties. Bij meer dan 97% van de patiënten verlopen zowel de operatie als het herstel zonder problemen. Toch kunnen tijdens en na een staaroperatie problemen optreden.

Vanaf 3 dagen tot 3 weken na de operatie kan als gevolg van bacteriën een infectie van het oog ontstaan. Dit is een ernstige complicatie, die echter heel zeldzaam is. Indien de volgende

klachten binnen 3 weken na de operatie ontstaan, dient u direct contact op te nemen met de polikliniek Oogheelkunde.

- toenemende pijn of roodheid van het oog;
- toenemend wazig zien;
- toenemende lichtgevoeligheid;
- het zien van zwarte vlekken, zwarte draden of lichtflitsen;
- als u uw oog gestoten heeft.

Soms komt het voor dat u aan de zijkant een flikkering of een lichte of donkere vlek ziet, die niet constant aanwezig is. Dit is onschuldig en verdwijnt in de loop van de tijd.

Uw bril

Houdt u er rekening mee dat u na een staaroperatie, wanneer u in de verte scherp ziet, toch een leesbril nodig kunt hebben. De eigen ooglens kan zich, afhankelijk van uw leeftijd, aanpassen aan de afstand. Een kunstlens kan dit niet. Ook het omgekeerde kan voorkomen: u ziet dichtbij scherp, maar om ver weg scherp te zien heeft u een bril nodig. En tenslotte kan het voorkomen dat u zowel voor in de verte als voor dichtbij een bril nodig heeft. Over het algemeen kan de opticien uw bril ongeveer 6 weken na de operatie aanpassen.

‘Nastaar’

Enkele maanden of jaren na de staaroperatie kunnen nieuwe troebelingen op het lenszakje ontstaan. Deze ‘nastaar’ ontstaat bij 10% tot 20% van de staaroperaties en verdwijnt na een pijnloze poliklinische laserbehandeling.

Veiligheidstips

Een aantal eenvoudige tips kunnen ervoor zorgen dat u de behandeling op een positieve manier ervaart.

- Neem altijd iemand met u mee: 2 horen en onthouden meer dan 1! Als u niet zo goed Nederlands of Engels spreekt, neem dan iemand mee die dat wel kan.
- Als u vragen heeft of bezorgd bent over iets dat u niet begrijpt, vraag het dan aan uw arts, verpleegkundige of doktersassistente.
- Wees oplettend en wees er zeker van dat u de juiste medicijnen krijgt. Als u twijfelt vraag het dan aan de behandelaar.
- Lees de folder en de informatie op de website van het ziekenhuis goed na. Als u iets niet begrijpt kunt u dit altijd vragen.
- Schrijf de vragen op die u aan de dokter of verpleegkundige wilt stellen. U bent er dan zeker van dat u niets vergeet te vragen in de spreek- of behandelruimte.
- Neemt u alstublieft bij elk bezoek een lijst mee van alle medicijnen die u gebruikt. Zo is de dokter precies op de hoogte van uw geneesmiddelengebruik en kunnen fouten worden vermeden. Vertel uw arts of verpleegkundige of u ergens overgevoelig voor bent.
- Het vragen van een second opinion, een tweede mening, is iets dat u zelf kunt beslissen. U kunt over uw verzoek met uw arts praten. Het betekent niet dat de relatie met uw arts is verbroken als u een second opinion aanvraagt.
- Wees actief betrokken bij alle beslissingen over uw behandeling. Het gaat om uw gezondheid!

Opleiding

In Franciscus Gasthuis & Vlietland worden artsen opgeleid tot (gespecialiseerd) oogarts. Dit betekent dat u behandeld kunt worden door een oogarts in opleiding onder toezicht van uw oogarts. Daarnaast worden in Franciscus Gasthuis & Vlietland co-assistenten en paramedici opgeleid.

Vragen?

Het kan zijn dat u na het lezen van deze folder nog vragen heeft. U kunt ons dan gerust bellen: Maandag t/m vrijdag tussen 08.00 uur en 16.00 uur via 010 – 893 1841 (Vlietland) of 010 – 461 6935 (Gasthuis).

Maart 2023
1419